

UNIVERSITI SAINS MALAYSIA

Peperiksaan Semester Pertama
Sidang 1989/90

Oktober/November 1989

Rancangan Diploma Teknologi Makmal

DTM 101/3 Peralatan Dan Pengukuran Asas

Masa : [3 jam]

Bahagian A terdiri dari TIGA soalan Kimia manakala Bahagian B
mengandungi LIMA soalan Fizik.

Jawab ENAM soalan sahaja.

Anda mesti menjawab SEKURANG-KURANGNYA DUA soalan dari
Bahagian A.

Buku jawapan Bahagian A mestilah diikat berasingan dari
buku jawapan Bahagian B.

Bahagian A

1. Anda telah ditugaskan untuk menyediakan larutan-larutan
yang berikut. Terangkan secara ringkas cara menyediakan:

(a) 500 cm^3 larutan natrium klorida 5% mengikut berat
per isipadu (w/v). (10/100)

(b) 2 liter larutan ammonia 30% mengikut berat per berat
(w/w) dengan menganggapkan bahawa ketumpatan larutan
ammonia ialah 1 gcm^{-3} . (10/100)

(c) 1.5 liter alkohol 35% mengikut isipadu per isipadu
(V/V). (10/100)

(d) 20 liter 0.5 M H_2SO_4 dari sebotol asid sulfurik
yang dilabelkan seperti berikut:

Ketumpatan = 1.84 gcm^{-3}

Kepekatan = 98% berat/berat H_2SO_4

Jisim molekul relatif; 98.00

(15/100)

...2/-

- (e) 500 cm³ 200 ppm natrium klorida. (15/100)
- (f) 2 liter 1500 ppm ion klorida dari larutan 0.1 M ferum(III) klorida. (Cl; 35.5) (15/100)
- (g) 500 cm³ asid sulfurik yang mempunyai nilai pH 1.7 dari larutan asid sulfurik, 0.03 M. (15/100)
- (h) 2000 cm³ 2.5 M asid nitrik dari larutan stok asid nitrik 6.5 M. (10/100)

2. (a) Jika penyerapan bagi sesuatu larutan mematuhi Hukum Beer-Lambert, berikan suatu persamaan bagi keserapan yang berkaitan dengan pemalar keupayaserapan molar, kemolaran bagi zat-penyerap, mol l⁻¹ dan panjang laluan optik, cm. Apakah unit bagi pemalar keupayaserapan molar ini? (10/100)
- (b) Semasa menggunakan spektrofotometer nampak, semua keserapan mesti disukat pada panjang gelombang maksimum, λ_{mak}. Jelaskan.
- (c) Data keserapan bagi larutan-larutan kalium permanganat yang berikut telah diperolehi:

Keserapan	0.2	0.4	0.6	0.8	1.0	1.2	1.4
Kepekatan KMnO ₄ (ppm)	10	20	30	40	50	60	70

- (i) Plotkan graf keserapan terhadap kepekatan KMnO₄.
- (ii) Berdasarkan kepada graf yang diplotkan, tentukan kepekatan KMnO₄ (dalam unit mol l⁻¹) yang mempunyai keserapan 0.75. (K; 39, Mn; 55, O; 16) (50/100)

- (d) Apakah yang dimaksudkan dengan "larutan blank"?
(10/100)
- (e) Semasa menentukan keserapan bagi larutan kalium permanganat, adakah perlu mengambil bacaan keserapan bagi air suling? Berikan alasan anda.
(10/100)
- (f) Jika cahaya nampak dipancarkan ke arah suatu bikar yang mengandungi 500 cm^3 , 1M kuprum(II) sulfat akueus, nyatakan warna cahaya-cahaya yang diserap dan dipantulkan. Apakah warna larutan akueus CuSO_4 yang anda nampak?
(10/100)
3. (a) Takrifkan pH.
(5/100)
- (b) Kira nilai pH bagi larutan-larutan akueus berikut:
- (i) 500 cm^3 0.005M asid sulfurik (dengan mengangapkan penceraian lengkap).
- (ii) 600 cm^3 0.01M asid metanoik ($K_a = 1.6 \times 10^{-4} \text{ mol dm}^{-3}$ pada 25°C).
- (iii) 20 liter 0.02M barium hidroksida.
(15/100)
- (c) Lakar dengan cermat suatu kelok yang menunjukkan bagaimana pH (paksi-y) bagi campuran berubah apabila 0.1M larutan asid nitrik ditambahkan ke dalam 20 cm^3 0.1M larutan akueus natrium hidroksida. Tunjukkan takat kesetaraan pada lakaran tersebut.
(15/100)
- (d) Kira nilai pH bagi larutan-larutan tampan yang berikut:
- (i) 2.5g ammonium klorida dicampurkan dengan 250 cm^3 0.1M larutan ammonia. (K_b bagi ammonia = $1.8 \times 10^{-5} \text{ mol dm}^{-3}$ pada 25°C ; N; 14, H; 1, Cl; 35.5).

...4/-

(ii) 1 dm^3 larutan yang mengandungi $0.080 \text{ mol HC}_2\text{H}_3\text{O}_2$ dan $0.100 \text{ mol NaC}_2\text{H}_3\text{O}_2$. (K_a bagi $\text{HC}_2\text{H}_3\text{O}_2 = 1.75 \times 10^{-5} \text{ mol dm}^{-3}$). (20/100)

(e) Campuran larutan tampan yang mengandungi 1 mol asid etanoik dan 0.1 mol natrium etanoat per liter larutan mempunyai $\text{pH} = 3.77$. Apabila 10 cm^3 asid hidroklorik, 1M ditambahkan ke dalam satu liter larutan tampan di atas didapati nilai pH ialah 3.71 . Beri alasan anda. (20/100)

(f) Apabila larutan 0.0060M natrium klorida diisikan dalam suatu sel kekonduksian pada suhu 25°C , memberikan rintangan 2010 ohm . Kira:

(i) pemalar sel.

(ii) konduksian spesifik bagi larutan natrium klorida akueus yang digunakan.

[Diberikan: larutan 0.0100M KCl memberikan rintangan 860 ohm (pada suhu 25°C) apabila larutan ini diisikan dalam sel yang sama. Konduksian spesifik bagi KCl , 0.0100M ialah $0.001409 \text{ Scm}^{-1}$ pada 25°C].

(25/100)

Bahagian B

4. (a) Nyatakan formula-formula yang menghubungkan:

(i) Arus, voltan dan rintangan

(ii) Kuasa, rintangan dan arus

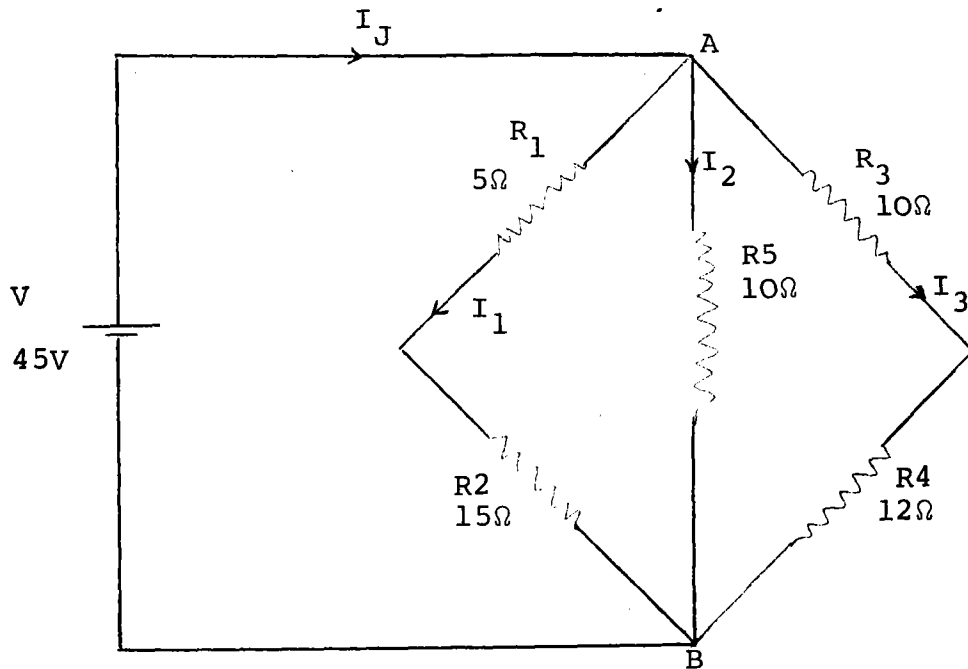
(iii) Kuasa, rintangan dan voltan

dalam litar arus terus (D.C.).

(10/100)

...5/-

(b)

Gambarajah 1

Dari gambarajah 1 di atas, cari nilai:

- (i) Rintangan di antara titik A dan B
- (ii) I_J , I_1 , I_2 dan I_3
- (iii) penurunan voltan pada R_2
- (iv) kuasa yang dilesapkan oleh R_5
- (v) V jika I_J digandakan dua kali

(40/100)

(c) Nyatakan kod-kod warna dan jarak nilai toleransi untuk perintang-perintang berikut:

- (i) 200 ohm 20%
- (ii) 1.5M ohm 5%
- (iii) 390k ohm 10%
- (iv) 4.7 ohm 2%
- (v) 1.0 ohm 1%

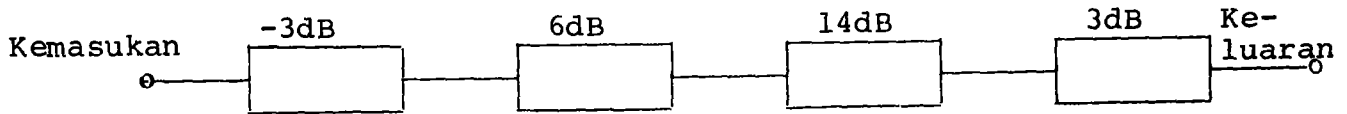
(30/100)

...6/-

- (d) Kirakan nilai empat (4) kapasitor yang bernilai $2\mu\text{F}$, $4\mu\text{F}$, $8\mu\text{F}$ dan $10\mu\text{F}$ jika ia disambung secara:
- (i) bersiri
  - (ii) berselari
- (20/100)
5. (a) Dengan menggunakan gambarajah blok, terangkan fungsi bahagian-bahagian osiloskop.
- (40/100)
- (b) Dengan nilai voltan puncak 2.5V dan frekuensi 1KHz , lukiskan bentuk gelombang-gelombang berikut:
- (i) Gigi gergaji
  - (ii) Empat segi
  - (iii) Sinusoidal
- (30/100)
- (c) Untuk gelombang sinusoidal, berapakah nilai:
- (i) $V_{\text{r.m.s.}}$ jika $V_{\text{p-p}} = 30\text{V}$
  - (ii) V_{purata} jika $V_{\text{r.m.s.}} = 100\text{V}$
  - (iii) V_{p} jika $V_{\text{r.m.s.}} = 230\text{V}$
- (30/100)
6. (a) Terangkan makna ciri-ciri berikut mengenai transistor NPN.
- (i) V_{CBO}
  - (ii) V_{CEO}
  - (iii) V_{EBO}
  - (iv) P_{TOT}
  - (v) α (Alpha)
  - (vi) β (Beta)
- (30/100)

...7/-

- (b) Berapakah jumlah gandaan pada litar amplifier yang berikut:

Jika nilai voltan kemasukan ialah 100 mV pada amplifier tersebut berapakah nilai voltan keluaran?

(20/100)

- (c) Dengan menggunakan gambarajah yang sesuai huraikan fungsi komponen-komponen berikut:

- (i) Rektifier jambatan
- (ii) Transistor satusimpang
- (iii) Diod terowong
- (iv) LED 7 bahagian
- (v) Triac

(50/100)

7. (a) Lukiskan simbol-simbol untuk komponen-komponen berikut:

- (i) Transistor Darlington
- (ii) Suis DPDT
- (iii) Geganti
- (iv) Pintu X-OR
- (v) Pintu NAND 3 kemasukan

(20/100)

- (b) Dengan menggunakan multimeter sila terangkan bagaimana anda menentukan keadaan komponen-komponen berikut:

- (i) Perintang tetap 1 M ohm
- (ii) Perintang berubah 25 k ohm
- (iii) Kapasitor elektrolitik 100 μ F 50 V
- (iv) Diod Zener
- (v) Transistor PNP

(40/100)

(c) (i) Berikan simbol, persamaan Boolean dan jadual benar untuk pintu-pintu logik berikut:
NAND, OR, AND, X-NOR.

(ii) Dapatkan nilai desimal bagi angka-angka berikut:

[i] Binari 10110

[ii] Binari 11110

[iii] Hex A4

[iv] Hex FF

[v] Octal 20

(40/100)

8. (a) Anda diberi satu alat pembekal kuasa AC yang rosak. Kerosakannya ialah tiada keluaran. Jelaskan langkah-langkah yang anda akan ambil untuk membaiki alat tersebut.

(30/100)

(b) Jelaskan, dengan lukisan-lukisan, perbezaan di antara sistem-sistem pembekal kuasa satu fasa dan tiga fasa yang diguna di Malaysia. Berikan nilai-nilai voltan dan frekuensi setiap sistem kuasa tersebut.

(30/100)

(c) Berikan formula-formula untuk ciri-ciri berikut:

(i) Reaktans kapasitor

(ii) Reaktans induktor

(iii) Impedans

(iv) Resonans

Kirakan nilai reaktans bagi satu kapasitor 10 μ F, 250 V pada frekuensi-frekuensi berikut:

(i) 50 Hz

(ii) 10 kHz

(40/100)